

Appelboom in de tuin van Fides.

Na een intense, diepgravende en vaak confronterende therapie in Fides bestaat de afsluitende strategie er in om cliënten naar een betekenisvol leven toe te leiden. Wie betekenis uit z'n leven kan halen die heeft zijn innerlijke demonen veelal beter onder controle. Dat is voor daders van misbruik evenwel geen evidentie. Ze komen vaak vanuit de totale betekenisloosheid in Fides aan en tijdens de therapie wordt vaak het restje dat nog overbleef ter discussie gesteld omdat ze onoordeelkundig en vanuit een negatief zelfbeeld werd opgebouwd. Met dit voor ogen heb ik naar aanleiding van mijn afscheid eind oktober de afdeling een appelboom cadeau gedaan, die intussen in de tuin werd aangeplant. Niets bijzonders zou je denken, ware het niet dat de soort waarvan deze boom een loot is wel een merkwaardige voorgeschiedenis heeft die met de onophoudelijke zoektocht van de mens naar betekenis te maken heeft.

De soort staat bekend als de Korbinian-appel (soms gespeld als Corbinian) naar de man die haar uit verschillende zaden voor het eerst kweekte: Korbinian Aigner (1885-1966), een dorpspastoor uit Hohenpolding in Beieren. Naast pastoor was Aigner ook een niet onverdienstelijk kunstschilder en een erkend pomoloog (oofkundige) die in 1908 aan de wieg stond van de Hohenpoldingse Obstverein. Als kunstschilder schilderde hij alle bekende Duitse appel- en perensoorten op postkaartformaat en liet die verzameling bij z'n dood na aan de Technische Universiteit van München waar ze nog steeds bewaard wordt. Als pastoor was hij voor de kerkelijke en de politieke overheden van zijn tijd een moeilijke man (een eufemisme). In de jaren 20 was hij naar twee voordrachten van de Nazipartij gaan luisteren en tot de slotsom gekomen dat zulke hufferige ongelikte beren voor Duitsland de ondergang zouden betekenen mochten ze aan de macht komen. En wanneer dat dan in 1933 het geval werd liet hij niet na om, vaak tegen de zin van zijn bisschop in, vanop de kansel zijn privé-oorlog te voeren. Hij schuwde het ook niet om rechtstreeks tegen de kuiten te schoppen. Zo weigerde hij het doopsel voor jongetjes die Adolf werden genoemd. Één en ander resulteerde in boetes en tijdelijke schorsingen. Maar toen in november 1939, in een Münchense bierkelder een mislukte aanslag werd gepleegd op Hitler, zei hij 's anderendaags in een klas waar hij catechismusles gaf, dat hij het in weerwil van het 'gij-zult-niet-doden-gebod' toch vooral spijtig vond dat de aanslag was mislukt omdat het Duitsland van de komende ondergang had kunnen redden. Één van zijn leerlingen vertelde er zijn moeder over die hem prompt aangaf bij de autoriteiten. Hij werd voor de rechtbank gedaagd en daarna tussen 1940 en 1945 in verschillende concentratiekampen opgesloten, maar vanaf 1941 constant in de zogenaamde 'priesterbarakken' in Dachau. En het was daar dat hij, uiteraard illegaal, met de hulp van een externe kloosterzuster tussen de barakken van het concentratiekamp met het kweken van nieuwe appelsoorten begon. Het kweken en vooral het naar buiten smokkelen van die boompjes, de wetenschap dat 'daar buiten' appels groeiden die door hem werden gekweekt moet hem een enorme boost hebben gegeven en een aansporing zijn geweest om het vol te houden. Daarnaast getuigt zijn activiteit natuurlijk ook van een sterke levenswil en een onverzettelijk geloof in de toekomst. In totaal kweekte hij drie soorten die hij KZ 1, 2 en 3 doopte. Uiteindelijk zou enkel KZ 3 het halen en tot 1985 werd de boom ook onder die naam verdeeld. Naar aanleiding van de 100ste verjaardag van Aigners geboorte werd KZ3 uiteindelijk ombenoemd naar Korbinian-appel. En het is dus een loot van deze appelboom, gekweekt vanuit één van de donkerste plaatsen op de wereld en dank zij de koppigheid, de wilskracht en de hang naar leven en betekenis van één man, dat de boom naast talloze andere plaatsen nu ook in de Fides-tuin staat en daar getuigt van sprankelend leven dat uit een kleine kiem van verborgen licht kan voortkomen.